

RAPORT

O STANIE GMINY SZCZANIEC W 2020 ROKU

Szczaniec, 28 maja 2021r.

WÓJT GMINY SZCZANIEC

66-225 Szczaniec, ul. Herbowa 30 tel. 68 3410700
www.szczaniec.pl e-mail: ug@szczaniec.pl

Szczaniec, 2020-05-28

Pan

Daniel Sokołowski

Przewodniczący Rady Gminy Szczaniec

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz. 713) przekazuję w załączeniu **Raport o stanie Gminy Szczaniec w roku 2020.**

Z poważaniem

WÓJT
Krzysztof Neryng

Słowo wstępne

ROK 2020 – ROK PANDEMII.

Trudno byłoby, omawiając ubiegły rok, pominąć pojawienie się śmiertelnego dla nas wszystkich niebezpieczeństwa w postaci zmutowanego wirusa Covid-19, który zagroził całej ludzkości. Nowy wirus, który błyskawicznie rozprzestrzenił się na cały świat, postawił w bardzo trudnej sytuacji całą światową gospodarkę i zmienił znacząco dotychczasowe życie większości mieszkańców całej naszej planety.

Odcisnął również piętno w naszej lokalnej przestrzeni społecznej i gospodarczej. Pandemia ogłoszona przez rząd zmieniła codzienne życie również mieszkańców naszej gminy, a także funkcjonowanie miejscowych instytucji i zakładów pracy. Maseczki, ograniczenia w opuszczaniu domów oraz w przemieszczaniu się, zakaz zgromadzeń, obowiązek zachowania „społecznego dystansu”, zamykanie zakładów pracy, szkół, przedszkoli, domów seniora, ograniczenia w dostępie do różnych instytucji (w tym również do Urzędu Gminy) – wszystko to „postawiło na głowie” nasze dotychczasowe, codzienne życie. Takie pojęcia jak „izolacja” czy „kwarantanna”, znane dotąd raczej ze słyszenia – na stałe wróciły do naszego słownictwa. Koronawirus wszedł do naszych domów i stał się przyczyną wielu osobistych i rodzinnych tragedii.

Ogólna sytuacja miała również wpływ na funkcjonowanie Urzędu Gminy i podległych mu instytucji oraz jednostek organizacyjnych. Kolejne decyzje Głównego Inspektora Sanitarnego powodowały ograniczenia w pracy zarówno instytucji opiekuńczych, wychowawczych, oświatowych oraz działalności i dostępu do ośrodków kultury i bibliotek, a jednocześnie nakładały nowe ograniczenia i obowiązki również na mieszkańców naszej gminy.

W związku z wprowadzonym przez rząd obowiązkiem noszenia maseczek w przestrzeni publicznej i brakiem ich na rynku – podjąłem decyzję o zakupie 3,5 tys. maseczek wielokrotnego użytku oraz poleciłem uszycie prawie 4 tys. maseczek przez pracowników CKiB, przedszkola oraz obu naszych szkół. Zakupiliśmy niezbędne do produkcji materiały i w kolejnych tygodniach nasi pracownicy z wielkim zaangażowaniem szyli maseczki, które sukcesywnie zaczęły być dostarczane przez wolontariuszy do naszych mieszkańców.

Jako wójt, oprócz realizacji swoich bieżących obowiązków, musiałem dodatkowo zmierzyć się z wieloma dodatkowymi zadaniami polegającymi za zabezpieczeniu sanitarnym i wprowadzeniu zmian organizacyjnych w pracy zarówno samego Urzędu Gminy, jak i wszystkich podległych jednostek, wydzieleniu i zaopatrzeniu w niezbędne wyposażenie miejsca odosobnienia dla grup osób podejrzanych o kontakt z chorymi, powołaniu Zespołu Zarządzania Kryzysowego ds. Pandemii, Gminnego Koordynatora ds. Szczepień, wydawaniu kolejnych zarządzeń, których realizacja miała zapewnić ciągłość w funkcjonowaniu zarówno samego urzędu, jak i podległych mu instytucji i jednostek organizacyjnych.

Pomimo tych wszystkich utrudnień i ograniczeń Urząd Gminy sprawnie realizował swoje zadania – zarówno własne, jak i zlecone. Ograniczenia w dostępie do urzędu nie skutkowały zmniejszeniem ilości wpływających spraw, a wręcz przeciwnie!

Dla porównania: w roku 2019 wpłynęło ich do urzędu 7092 , natomiast w roku ubiegłym 7328.

Pomimo zwiększających się utrudnień z dostępem do materiałów budowlanych i przejściowymi brakami kadrowymi w firmach realizujących zaplanowane wcześniej zadania inwestycyjne na terenie naszej gminy, nie zanotowaliśmy większych opóźnień w realizowanych przedsięwzięciach w 2020 roku: w terminie zakończono budowę ścieżki rowerowej Szczaniec-Świebodzin na odcinku Szczaniec-Kupienino, z nieznacznym poślizgiem, spowodowanym brakiem możliwości pełnej koordynacji dwóch różnych zadań jednocześnie realizowanych przez różnych wykonawców, przeprowadziliśmy przebudowę ciągu komunikacyjnego w Szczañcu, w zakresie ulic Szkolnej, M. Reja i A. Asnyka z jednoczesną budową gazociągu średniego ciśnienia na całym tym odcinku, stosunkowo sprawnie zrealizowane zostało zadanie przebudowy chodnika na całej długości głównej ulicy w Myszęcinie, przy jednoczesnym utworzeniu dodatkowej infrastruktury w okolicy przystanku autobusowego koło bloków, tzn. nowej zatoczki autobusowej oraz peronu dla wysiadających po drugiej stronie ulicy; zagospodarowany został również teren przed kościołem w centrum wsi, gdzie stworzyliśmy nie tylko dodatkowe miejsca parkingowe, ale również potencjalną przestrzeń rekreacyjno-wypoczynkową dla mieszkańców, największe utrudnienia napotkaliśmy przy realizacji sztandarowej w ubiegłym roku inwestycji, jaką była termomodernizacja trzech obiektów użyteczności publicznej na terenie Szczañca – o ile wykonawca sprawnie i w terminie zrealizował przebudowę i adaptację budynku po byłym posterunku policji na potrzeby Klubu Malucha i Domu Seniora, o tyle głęboka termomodernizacja dużego obiektu mieszczącego przedszkole, ośrodek zdrowia oraz lokale komunalne – ze względu na konieczność prowadzenia większości prac w okresach przerw w funkcjonowaniu przedszkola oraz konieczności kompleksowej wymiany wewnętrznych instalacji CO i WU w całym obiekcie – znacząco się przedłużyła. Najgorszym okresem okazała się jesień, gdyż druga fala pandemii wywołała znaczne absencje chorobowe wśród pracowników i dodatkowe opóźnienia w realizacji dostaw zamówionych przez wykonawcę materiałów i wyposażenia, co było powodem opóźnień przy budynku re-mizy OSP.

Jednakże w ostatecznym efekcie, po zakończeniu w/w robót, przybyły nam w gminie kolejne trzy obiekty całkowicie autonomiczne w kwestii ogrzewania i wykorzystujące głównie odnawialne źródła energii. Setki metrów kwadratowych paneli fotowoltaicznych oraz pompy ciepła zamiast pieców węglowych - znacząco zmniejszają niską emisję w naszej gminie, ale mają również bezpośredni wpływ na zdrowie i samopoczucie mieszkańców, którzy oddychają bardziej czystym powietrzem.

Kolejne tego typu inwestycje planujemy również w bieżącym roku (świetlice w Koźminku, Dąbrówce Małej, Wolimirzycach i Ojerczycach), natomiast zakładamy, że w przyszłym roku pozbędziemy się dwóch największych trucicieli wśród obiektów należących do Gminy – czyli opalanych węglem brunatnym kotłowni szkolnych w Smardzewie i w Szczañcu.

Wspomnę tu jeszcze o dwóch spośród wielu „drobniejszych” zadań zrealizowanych w ubiegłym roku. Zadań tych wykonaliśmy wiele i wymienione są w Raporcie w Dziale 8 „Działalność inwestycyjna”, ale te dwa są z pewnych względów szczególne,

a mianowicie wybudowanie szlaku pieszo-jezdnego do kościoła w Smardzewie było odpowiedzią na wieloletnie oczekiwania mieszkańców pozbawionych wygodnego dostępu do świątyni, a jednocześnie ułatwiliśmy dojście do szkoły dzieciom z osiedla położonego za kościołem, a dorosłym dojście do centrum wsi. Drugim działaniem była rewitalizacja kolejnych 4 stawów na terenie gminy (w Ojierzycach, Szczañcu i w Smardzewie). Drobne działania o wartości po kilkadziesiąt tysięcy złotych (dofinansowanie z Zarządu Województwa w wys. 50%) - znacząco przyczyniły się do poprawienia estetyki kolejnych miejscowości. W ostatnich latach odnowionych zostało łącznie 8 stawów w 5 miejscowościach naszej gminy. W tym roku kolej na staw przy świetlicy w Wolimirzycach.

Zrealizowanych zadań w ub.r. było znacznie więcej i podobnie jak w roku poprzedzającym - dedykowane były dla większości sołectw w naszej gminie.

Rekordowy budżet w roku 2020 zamknął się kwotą ponad 29 mln. zł i nadwyżką budżetową na poziomie prawie 100 tys. zł. Na cele inwestycyjne wydaliśmy nieomal 10 mln. zł, a było to możliwe dzięki pozyskaniu zewnętrznych dofinansowań z różnych źródeł w kwocie ponad 8 mln. zł! Udział wydatków inwestycyjnych w budżecie gminy przekroczył w ub.r. 34% i jesteśmy pod tym względem niekwestionowanym liderem wśród porównywalnych gmin w naszym powiecie. Dokładniejsza analiza w Dziale 9 tym (Wydatki inwestycyjne...).

Jak więc jest to możliwe, aby gmina o najmniejszych dochodach podatkowych na 1 mieszkańca dysponowała nie tylko największym budżetem, ale z tego budżetu przeznaczala najwięcej na cele inwestycyjne i „biła na głowę” inne podobne gminy zarówno w udziale procentowym wydatków inwestycyjnych w łącznym budżecie, jak i w wydatkach budżetowych w przeliczeniu na głowę jednego mieszkańca?!

Czy byłoby to możliwe bez maksymalnego zaangażowania ze strony wszystkich urzędników, pozytywnych relacji oraz owocnej współpracy z Radą Gminy i sprawnego zarządzania Gminą przez wójta i jego najbliższych współpracowników?

I w tym momencie nasuwa się pewna refleksja.

Zazwyczaj jest tak, że w przypadku wspólnego zagrożenia naród czy lokalna społeczność się konsoliduje, czy - jak to się mówi – zwiera szyki bez względu na sympatie i inne podziały! Trudne sytuacje powodują zazwyczaj zacieśnianie więzów międzyludzkich gdyż, jak wiadomo, w jedności siła i zawsze wspólnie działając, rozumiejąc się wzajemnie i ufając wybranej przez siebie, legalnej władzy - łatwiej wspólnie przezwyciężyć pojawiające się trudności.

Natomiast zarówno w naszym kraju, jak również w naszej gminie ciągle pojawiają się osoby, których głównym celem jest kwestionowanie rzeczywistości. Zaprzeczanie oczywistym faktom, negatywna narracja oraz negacja wszystkiego co pozytywne, a nawet swoisty ostracyzm, który najchętniej nazwałbym sabotażem czy dywersją społeczną. Są wśród nas osoby, które urodziły się chyba po to, aby przekonywać innych, że „im lepiej – tym gorzej” i vice versa: „im gorzej – tym lepiej”! Nie potrafię zrozumieć mentalności tej niewielkiej grupy naszych mieszkańców, którzy za cel postawili sobie sianie społecznego niepokoju i utrzymywanie sztucznych podziałów, czy też budowanie nowych!

Pojawiające się w mediach społecznościowych informacje w alarmistycznym tonie, mówiące o „galopującym zadłużeniu budżetu gminy” - mają się nijak do oczywistych faktów i ogólnie dostępnej wiedzy. Informacje o wykonaniu budżetu czy „Raport o stanie gminy” są dokumentami publikowanymi na oficjalnych stronach UG a wykonanie budżetu jest kontrolowane przez RIO w Zielonej Górze! Wyżej przytoczona informacja o nadwyżce budżetowej mówi wszak wyraźnie, że wpływy do budżetu były w ub.r. większe niż wydatki!

Oczywiście nie da się funkcjonować ani w firmie czy innym przedsiębiorstwie prowadzącym działalność inwestycyjną, a dotyczy to również jak najbardziej działalności Gminy – bez zaciągania kredytów czy pożyczek chociażby na przejściowe finansowanie niezbędnych inwestycji. Ale wszystko przy zachowaniu narzuconych ustawą zasadach i wskaźnikach. Nie trzeba być biegłym księgowym, aby porównać zadłużenie gminy na koniec roku 2019 oraz 2020 i stwierdzić, że zmniejszyło się ono o milion zł! A przypominam, że w 2019 roku, zgodnie z uchwałą jeszcze poprzedniej Rady Gminy, zaciągnęliśmy bardzo nisko oprocentowaną pożyczkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska w kwocie 1,9 mln. zł na budowę oświetlenia ulicznego w całej gminie. Pożyczka „spłaci się sama” w ciągu najbliższych lat z oszczędności na zużyciu energii elektrycznej, a my - jako gmina – uniezależniliśmy się wreszcie od dyktatu Enei. Nie wiem, komu ma służyć takie szkodnictwo społeczne i jakie pobudki takimi osobami kierują, że nie mając prawdopodobnie elementarnej wiedzy o finansach Gminy, bzdurnymi informacjami budzą społeczny niepokój.

Publiczne dyskusje, wspierane przez wszelkiej maści „redaktorów” o tym, czy można parkować na całej szerokości chodnika, na ścieżkach rowerowych, przejściach dla pieszych czy na skrzyżowaniach, gdzie przepisy ustawy „Prawo o ruchu drogowym” precyzyjnie określają co wolno na drodze publicznej, a czego nie – pozostawiam bez komentarza.

Podsumowując powiem na koniec, że rok 2020, mimo pandemii i wymienionych na wstępie trudności oraz pomimo zmniejszonych wpływów podatkowych (odpis od PIT-4) – pod względem inwestycyjnym i gospodarczym był kolejnym dobrym rokiem dla Naszej Gminy!

Oto kilka najważniejszych danych liczbowych (więcej szczegółów w Raporcie)...

Rekordowy budżet po stronie wpływów	29 148 266,83 zł. (22 218 804,60 zł na dzień 31.12.2019)
Wydatki z budżetu gminy	29 049 234,98 zł.
Nadwyżka budżetowa	99 031,85 zł.
Zadłużenie gminy na dzień 31.12.2020	3 399 999,11 zł. (4 383 842,77 zł na dzień 31.12.2019)
Rekordowe kwota wydatków na inwestycje	9 912 447,85 zł.
Rekordowa kwota pozyskanych środków zew.	8 079 157,47 zł.
Dochód podatkowy na 1 mieszkańca	1 106,44 zł.
Wydatki budżetowe na 1 mieszkańca	7 709,46 zł.

Cóż, cyfry nie kłamią i wszyscy ci, którzy mają jakiegokolwiek wątpliwości – łatwo mogą je rozwiać czy wyjaśnić po przeczytaniu niniejszego „Raportu”.

Jedyną rzeczą, która poważnie mnie niepokoi, a nie najlepiej wróży dla funkcjonowania naszej gminy w latach przyszłych – jest bardzo niewielki przyrost naturalny oraz ujemny wskaźnik migracji ludności (Dział 5 – Mieszkańcy gminy).

O ile w ostatnich latach dużo zostało zrobione, aby zatrzymać młode małżeństwa oraz - na ile to możliwe – zachęcić młodych ludzi spoza terenu do osiedlania w naszej gminie, gdyż dołożyliśmy wielu starań, aby Gmina Szczaniec stała się bardziej atrakcyjnym miejscem do zamieszkania - poprzez zwiększenie oferty turystyczno-rekreacyjnej, remonty i rozbudowę bazy społeczno-kulturalnej, wiele inwestycji w obszarze dróg i infrastruktury drogowej, znaczących inwestycji gospodarkę ściekową, w obiekty oświatowe i wychowawcze, udostępnienie nowej oferty w zakresie opieki dla naszych maluchów i seniorów - w postaci Klubu Malucha i Klubu Seniora w Szczañcu oraz Klubu Seniora w Smardzewie, a także wizualną poprawę wyglądu wielu miejscowości, o tyle w kwestii przyrostu naturalnego nie mogę zrobić nic innego, jak zaapelować do naszych młodych obywateli, aby mniej czasu poświęcali mediom społecznościowym, a może więcej tzw. „życiu rodzinnemu”!

Życzę nam wszystkim: mieszkańcom gminy Szczaniec, Sołtysom i Radnym Gminy Szczaniec, dyrektorom instytucji i jednostek organizacyjnych oraz ich pracownikom, a także urzędnikom zatrudnionym w Urzędzie Gminy w Szczañcu (którzy w mniej licznych niż przed 6 laty gronie radzą sobie z ponad dwukrotnie większym budżetem, a co za tym idzie – proporcjonalnie większą ilością obowiązków), moim najbliższym współpracownikom i na koniec sobie, jako odpowiedzialnemu za planowanie budżetu oraz realizację zadań zabezpieczających potrzeby mieszkańców gminy - aby w przyszłych latach podobna tendencja w realizacji budżetu gminy, a także inwestycji wychodzących naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców - się utrzymywała, choć moim zdaniem – będzie to trudne do powtórzenia!

Życzę natomiast nam wszystkim i wierzę w to głęboko, że jako gmina mamy wystarczająco duży potencjał, aby poprzez zwiększoną liczbę urodzin - zwiększyła się liczba nowych obywateli Naszej Gminy. Gdyż dzieci – to nasza przyszłość!

Zachęcam wszystkich do uważnego zapoznania się z „Raportem o stanie gminy w 2020 roku”.

Wójt Gminy Szczaniec – Krzysztof Neryng

Spis treści

1. Informacje o gminie	9
2. Polityki, programy i strategie	9
3. Finanse gminy	10
4. Jednostki gminy	11
5. Mieszkańcy gminy	11
6. Ochrona zdrowia	11
7. Pomoc społeczna	12
8. Działalność inwestycyjna	14
9. Porównanie zależności budżetowych	16
10. Fundusz sołecki	17
11. Podatki i opłaty	18
12. Akcyza	18
13. Pandemia	18
14. Promocja	19
15. Gospodarka mieszkaniowa	19
16. Gospodarka komunalna	19
17. Mienie komunalne	20
18. Drogi	21
19. Transport	21
20. Sprawy obywatelskie	22
21. Bezpieczeństwo publiczne	23
22. Ratownictwo i ochrona przeciwpożarowa	24
23. Edukacja	24
24. Instytucje kultury	25
25. Ochrona środowiska	26
26. Planowanie przestrzenne	27
27. Administracja	27

1. Informacje o gminie

Gmina Szczaniec jest położona w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego w powiecie świebodzińskim. Powierzchnia to 113 tys. ha, podzielona jest na 11 sołectw w 12 miejscowościach. Gminę zamieszkuje około 3,8 tys. osób, 1/3 mieszka w Szczañcu – największej miejscowości gminy. Mieszkańcy znajdują zatrudnienie we własnych gospodarstwach rolnych, nielicznych firmach, instytucjach publicznych, jednak większość pracuje poza gminą. Dobra bonitacja gruntów III i IV kl. sprawia, że w gminie dominuje rolnictwo. Niestety zaawansowana mechanizacja w rolnictwie powoduje niewielkie zatrudnienie w tej gałęzi gospodarki. Mieszkańcy odczuwają brak miejsc pracy poza rolnictwem i niewielkimi usługami. W stolicy gminy, w Szczañcu, funkcjonują podstawowe instytucje publiczne tj. urząd, ośrodek zdrowia, apteka, szkoła podstawowa, przedszkole, ośrodek kultury i biblioteki. Jesienią został uruchomiony żłobek i klub seniora. Druga szkoła w Smardzewie świadczy usługi edukacyjne dla dzieci z południowej części gminy. Na wysokim poziomie działają nowoczesne obiekty kultury z bogatą ofertą dla mieszkańców. Sołectwa dysponowały infrastrukturą techniczną i środkami z funduszu sołectkiego.

Swoje hasło promocyjne „**Rozwój w zgodzie z ludźmi i naturą**” gmina stosuje jako dewizę rozwoju.

2. Polityki, programy i strategie

W gminie w 2020r. obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szczaniec na lata 2015- 2022
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczaniec na lata 2012- 2015 z uwzględnieniem lat 2016- 2020
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Szczaniec
- Program Rewitalizacji Gminy Szczaniec na lata 2016- 2023
- Strategia Rozwoju Kultury Gminy Szczaniec do 2020 roku
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczaniec na lata 2018-2023
- Program współpracy Gminy Szczaniec z organizacjami pozarządowymi na rok 2020r.
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2020r.
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018- 2020
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2020
- Program „Karta Seniora”

Wymienione wyżej dokumenty planistyczne były wykorzystywane przy sporządzaniu kolejnych wniosków o dofinansowania zewnętrzne. Pozwalały z jednej strony wpisywać się z planowanymi działaniami w zdiagnozowane wcześniej

potrzeby gminy, z drugiej zaś strony – podnosząc wartość punktową w ocenie podmiotu weryfikującego składany przez nas wniosek.

I tak:

- Wniosek na termomodernizację budynków użyteczności publicznej korzystał z założeń obowiązującego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Szczaniec, Programu Ochrony Środowiska na lata 2012-2019,
- Wniosek na inwestycje w obszarze infrastruktury wodno-kanalizacyjnej konstruowane były w oparciu o Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczaniec oraz Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
- Przy składaniu wniosków na budowę ścieżki rowerowej Szczaniec-Świebodzin w ramach programu „Niska emisja”, korzystaliśmy po raz kolejny z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.

3. Finanse gminy

Budżet gminy na 2020r. zakładał:

– wpływy w kwocie	24 078 465,96 zł
– wydatki w kwocie	27 636 698,63 zł

Wykonanie budżetu kształtowało się następująco:

– wpływy w kwocie	29 148 266,83 zł
– wydatki w kwocie	29 049 234,98 zł

Nadwyżka budżetowa za 2020r. 90 031,85 zł

Zadłużenie budżetu na dzień 31.12.2020r. 3 399 999,11 zł

W układzie na 1 mieszkańca

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły	7 735,74 zł
Wydatki łączne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły	7 709,46 zł
Wydatki inwestycyjne (majątkowe) w przelicz na 1 mieszkańca	2 630,70 zł
Pomoc społeczna w przeliczeniu na 1 mieszkańca	1 902,01 zł
Łączne koszty utrzymania oświaty w przelicz. na 1 mieszkańca	1 329,19 zł
w tym udział środków własnych gminy w oświacie na 1 mieszkańca	478,24 zł
Zadłużenie budżetu na 1 mieszkańca wynosiło	902,34 zł
Łączny koszt kształcenia na 1 ucznia i przedszkolaka	12 711,62 zł
Dopłata do kosztów kształcenia 1 ucznia i przedszkolaka z budżetu gminy	4 573,61 zł

Dochód podatkowy na 1 mieszkańca (wskaźnik „G”)

Lp	Nazwa Gminy	Wskaźnik G w zł na mieszkańca
1	Lubrza	2 140,00
2	Łagów	1 883,79
3	Skąpe	1 740,40
4	Szczaniec	1 106,44

Realizacja budżetu to najważniejsze zadanie władz gminy. Budżet w ciągu roku ulega wielu zmianom. W ubiegłym roku, w wyniku intensywnej działalności - składania wniosków, uzyskiwania dotacji i pomocy finansowej zarówno ze środków krajowych i UE, wpływy budżetowe nieco wzrosły zaś wydatki zrealizowano na niższym poziomie niż zakładano.

Warto przytoczyć kilka przykładów, np.

- dochody majątkowe wykonano na poziomie 108,50%
- dochody bieżące na poziomie 99,79%

Łącznie wykonanie planu dochodów zamknął się na poziomie 101,50%

Rok 2020 zakończono nadwyżką budżetową w kwocie 99 031,85 zł

4. Jednostki gminy

W gminie funkcjonują następujące jednostki:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Szcząncu przekształcony w Centrum Usług Społecznych w Szcząncu
- Szkoła Podstawowa im Emilii Sczanieckiej w Szcząncu
- Szkoła Podstawowa im św. Jana Pawła II w Smardzewie z oddziałem przedszkolnym
- Gminne Przedszkole w Szcząncu
- Centrum Kultury i Biblioteki w Szcząncu

5. Mieszkańcy gminy

Na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 3768 osób, w tym 1947 kobiet i 1821 mężczyzn. W ciągu roku liczba mieszkańców zmalała o 24 osoby w porównaniu do 2019r.

W 2020r. urodziły się w gminie 44 osoby, w tym 19 dziewczynek i 25 chłopców, a zmarło 38 osób, w tym 17 kobiet i 21 mężczyzn

6. Ochrona zdrowia

W 2019r. na terenie gminy w Szcząncu, w gminnym lokalu funkcjonował 1 podmiot leczniczy, zarządzany przez „AURIS” sp. Jawna Izabela Lange, Paweł Lange, wykonujący zakres opieki lekarza rodzinnego. W 2020r. podmiot ten udzielił 2967 porad. Ze względu na pandemię COVID 19 porady odbywały się w większości w sposób zdalny.

W tym samym obiekcie funkcjonuje gabinet dentystyczny prowadzony przez Indywidualną Praktykę Stomatologiczną Bożena Dąbrowska.

Celem poprawienia warunków korzystania z usług Ośrodka Zdrowia dla pacjentów – mieszkańców naszej gminy, w budynku przy klatce schodowej został zainstalowany domofon co w dobie pandemii ma ogromne znaczenie dla pacjentów, których stan zdrowia wymaga bezpośredniego kontaktu z lekarzem. Przypomnieć należy, że w ostatnich latach gmina wymieniła wykładziny połogowe na większości

powierzchni oraz zainstalowano klimatyzację w poczekalni dla pacjentów oraz w gabinecie lekarza.

Budynek w którym funkcjonuje ośrodek zdrowia został poddany gruntowej termomodernizacji z ociepleniem ścian i wymiana źródła ciepła oraz zamianą oświetlenia na energooszczędne. Zabiegi te znacznie poprawiły komfort cieplny w budynku.

W gminie funkcjonuje jedna apteka, prowadzona w gminnym lokalu, przez podmiot specjalizujący się w tej dziedzinie. Miła obsługa i dobre zaopatrzenie oraz dostępny parking powodują że klienci apteki są zadowoleni z tego punktu.

7. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w gminie realizowana była przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szcząncu a od czerwca 2020r. na podstawie przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Szcząncu w Centrum Usług Społecznych w Szcząncu zadanie to w pełni było realizowane przez CUS. Przekształcona jednostka zajęła się dodatkowo prowadzeniem Klubu Malucha i Klubu Seniora oraz realizacją programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomani. Obiekt w którym działają oba kluby został przebudowany przez gminę z byłego pustostanu po firmie OPTIMAL. Przebudowa i wyposażenie budynku odbyła się ze znacznym zaangażowaniem środków rządowych i UE [program Maluch +, Senior +, RPO Lubuskie 2020 termomodernizacja z przebudową]. Samo prowadzenie klubów również jest ze środków UE EFS RPO Lubuskie 2020.

W 2020r. OPS i CUS wydatkował na prowadzoną działalność i realizowane programy kwotę w wysokości **7 166 777,38 zł**. Obsługą mieszkańców w CUS zajmowało się 3 pracowników zatrudnionych na stałe. Ponadto w Klubie Malucha i Klubie Seniora zatrudniono 5 osób, które w całości finansowane były ze środków UE w ramach prowadzonych projektów.

Ośrodek wydał łącznie 1252 decyzje administracyjne przyznające świadczenia na rzecz mieszkańców Gminy Szczaniec.

Liczba ta świadczy o ogromnym zapotrzebowaniu na pomoc społeczną wśród mieszkańców naszej gminy.

Udzielana pomoc i wydatkowane środki

Lp	Opis świadczenia	Liczba korzystających osoby/rodziny/świadczenia	Wydatkowana kwota łącznie w zł
1	Pobyty w domu pomocy społecznej	10 osób	295 249,00
2	Opiekun prawny	1 osoba	4 872,00
3	Zasiłki okresowe	29 rodzin	69 732,00
4	Zasiłki celowe	65 rodzin	7 669,00
5	Zasiłki stałe	41 rodzin	215 966,00
6	Dożywianie	181 osoby	85 000,00

7	Socjalne stypendia szkolne	15 osób	19 751,58
8	Świadczenia rodzinne	2247 świadczeń	225 219,12
9	Dodatki do zasiłków	2247 świadczeń	150 075,12
10	Zasiłki pielęgnacyjne	2632 świadczeń	576 871,00
11	Świadczenia pielęgnacyjne	311 świadczeń	564 924,00
12	Zasiłek dla opiekuna	12 świadczeń	7 440,00
13	Specjalny zasiłek opiekuńczy	34 świadczenia	21 080,00
14	Zapomoga za urodzenie dziecka	27 świadczeń	27 000,00
15	Składki za osoby pobierające świadczenia	187 świadczenia	88 981,00
16	Świadczenie 500+	381 rodzin	3 829 460,70
17	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	260 świadczeń	85 983,00
18	Świadczenie 300+	451 świadczeń	135 300,00
19	Świadczenia rodzicielskie	165 świadczeń	154 855,00
20	Szczanieckie Usługi Społeczne Klub Seniora	9 seniorów	309 152,49
22	Opieka nad dziećmi do lat 3	12 maluchów	143 823,20
23	Program przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomani	Wg opisu poniżej	51 240,00

Na dzień 31 grudnia 2020r. 8 podmiotów (8 punktów sprzedaży) posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałą sprzedaż napojów alkoholowych może być prowadzona w 14 punktach. Łącznie wydano 20 zezwoleń. W ciągu roku żadnemu z podmiotów nie odebrano posiadanego zezwolenia. Podmioty posiadające zezwolenia sprzedały alkohol na łączną kwotę **2 197 118,97 zł**.

Wpływy z udzielanych zezwoleń wynosiły 51 240,00 zł. Z uzyskanych środków 16 osób skorzystało z porad terapeuty, regularnie z porad korzysta 6-8 osób.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szcząncu rokrocznie prowadziła szeroko zakrojoną działalność, niestety pandemia mocno ograniczyła działalność komisji, nie mogły się odbyć cykliczne spotkania imprezy. Pomimo to komisja zorganizowała dwa konkursy: „Blisko, na wyciągnięcie ręki.....” i „Zostań w domu - pomysły na spędzanie wolnego czasu w czasie pandemii”

Tradycyjnie odbyły się wyjazdy do Zakładu Mięsnego Zyguła w Zbąszynku oraz Firmy Bestem w Dąbrówce Wlkp.

Dofinansowano wyjazd na warsztaty pszczelarskie członków Szkolnego Klubu Pszczelarza w Szcząncu, ponadto GKRPA wspierała finansowo następujące działania: wspierano „Wigilię po Polsku”, KGW, zakup ozonatorów (przedszkole, UG, Klub malucha), zakup pomocy dydaktycznych z zakresu przyrodniczego oraz ICT, technologii informacyjno-komunikacyjnych na potrzeby Gminnego Przedszkola (mikroskopy, okulary ochronne, lupy, pipety itp.), zakup książek, artykułów papierniczych, zabawek, gier na potrzeby CKiB, zakup artykułów papierniczych i na potrzeby Klubu Malucha, zakup zabawek na potrzeby przedszkola w Szcząncu i w Smardzewie, zakup książek,

gier, artykułów papierniczych na potrzeby Domu Seniora, zakup art. ogrodniczych, artykułów papierniczych, zabawek na potrzeby świetlic wiejskich, zakup tablicy multimedialnej na potrzeby szkoły podstawowej w Smardzewie.

W 2020r. w Centrum Usług Społecznych dla mieszkańców gminy wydano nowych:

- Niebieskich Kart 13
- Kart Seniora 60+ 12
- Kart Dużej Rodziny 43

8. Działalność inwestycyjna

W 2020r. w gminie zrealizowano wiele zadań inwestycyjnych, zarówno ze środków zewnętrznych, jak i własnych. Wydatki inwestycyjne wynosiły **9 912 447,85** zł co stanowi ponad **34,1%** wydatków budżetu gminy. Jest to rekordowy udział w ogólnym budżecie gminy, biorąc pod uwagę ubiegłe lata, oraz fakt, że procentowy udział w budżecie chociażby oświaty czy pomocy społecznej wynosi, np.:

- pomoc społeczna	7 166 777,38 zł	24,7%	budżetu
- oświata	5 008 380,15 zł	17,2%	budżetu

Należy pamiętać, że środki finansowe, które możemy spożytkować jako udział własny w realizowanych zadaniach inwestycyjnych, to są te środki, które pozostają nam do dyspozycji po sfinansowaniu wszystkich zadań własnych oraz zleconych i powierzonych gminie.

Trzeba przytoczyć kolejny rekord jaki padł w gminnym budżecie, mianowicie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych gdzie w 2020r. do gminnego budżetu wpłynęło łącznie **8 079 157,47 zł** (RPO Lubuskie 2020, PROW, EFS, środki rządowe i covidowe oraz środki od Marszałka Województwa).

Do sztandarowych inwestycji 2020. w gminie należały:

- budowa ścieżki rowerowej na odcinku od wiaduktu w Szczañcu przez Ojerzycy do przejazdu kolejowego w Kupieninie dl. 4,9 km;
- przebudowa budynku (od lat pustostanu) po byłym posterunku milicji z przeznaczeniem na Klub Malucha i Klub Seniora - EMILKOWO,
- renowacja 4 stawów, dwa stawy Ojerzycach i po jednym Szczañcu i Smardzewie pomimo, że wydatkowane kwoty nie są imponujące to uzyskany efekt rewitalizacji miejscowości oraz jakość wykonanych robót stawiają te inwestycje wśród wiodących w 2020r.

W celu wyłonienia wykonawców do realizacji zamówień publicznych przeprowadzono łącznie w 2020r.:

- 12 postępowań na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych
- 35 postępowań poniżej progu ustawy Prawo Zamówień Publicznych

Do realizacji zaplanowanych inwestycji w 2020r. wydano 7 decyzji celu publicznego, decyzji środowiskowych nie wydano.

Wydatki inwestycyjne

Lp	Nazwa działania	Finansowanie/ Dofinansowanie (nazwa instytucji)	Wartość projektu w zł
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Smardzewie – rozpoczęcie inwestycji	UE RPO Lubuskie 2020, WFOŚiGW, Budżet Gminy	79 978,91
2.	Zakup pompy do hydroforni w Kielczu	Budżet Gminy	10 939,22
3.	Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej w Opalewie	Zadanie przekazane przez Powiat Świebodziński, Budżet Powiatu i Budżet Gminy	109 969,47
4.	Modernizacja drogi powiatowej w Szczañcu (część ul. Adama Asnyuka)	Zadanie przekazane przez Powiat Świebodziński, Budżet Powiatu i Budżet Gminy	264 403,43
5.	Modernizacja ulicy Szkolnej, Mikołaja Reja i części Adama Asnyka w Szczañcu	Środki Rządowe: Fundusz Dróg Samorządowych i Fundusz Inwestycji Lokalnych, Budżet Gminy	1 771 052,58
6.	Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi w Kielczu	Budżet Gminy	5 535,00
7.	Budowa drogi do kościoła w Smardzewie	Budżet Gminy	120 299,19
8.	Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi w Ojerczach	Budżet Gminy	4 920,00
9.	Przebudowa drogi w Myszęcinie – chodnik przez całą miejscowość z drogą i parkingami przy kościele.	Środki Rządowe: Fundusz Dróg Samorządowych Budżet gminy	649 686,00
10.	Modernizacja dróg gminnych (roboty dodatkowe do wykonywanych robót i odcinki naprawianych dróg)	Budżet gminy	117 191,12
11.	Ścieżka rowerowa Szczaniec-Świebodzin	UE RPO-Lubuskie 2020 Budżet gminy	2 577 367,01
12.	Termomodernizacja 3 budynków użyteczności publicznej (Przedszkole, Remiza OSP, Emilkowo)	RPO-Lubuskie 2020 Budżet gminy	2 695 448,86
13.	Wykonanie studni do podlewania na boisku w Smardzewie	Budżet gminy	9 000,00
14.	Dotacja dla Województwa Lubuskiego – e-Urząd	UE RPO-Lubuskie 2020 Budżet Gminy	35 638,36
15.	Dofinansowanie zakupu samochodu dla KP Policji w Świebodzińcu	Budżet gminy	5 000,00
16.	Modernizacja dachu na byłej remizie w Dąbrówce Małej	Budżet gminy	12 300,00
17.	Wykonanie dokumentacji projektowej stawów w Ojerczach i Szczañcu	Budżet gminy	2 583,00
18.	Renowacja zbiorników wodnych w miejscowości Ojerczyce	Środki Marszałka Województwa Budżet gminy	65 829,44

19.	Modernizacja zbiornika wodnego w Szczañcu	Środki Marszałka Województwa Budżet gminy	64 648,85
20.	Modernizacja zbiornika wodnego w Smardzewie	Środki Marszałka Województwa Budżet gminy	72 965,14
21.	Modernizacja ogrzewania w SP w Szczañcu	Budżet Gminy	63 182,40
22.	Opracowanie dokumentacji na termomodernizację budynku SP Szczaniec	Budżet Gminy	43 665,00
23.	Opracowanie dokumentacji na termomodernizację budynku SP Smardzewo	Budżet Gminy	35 670,00
24.	Modernizacja budynku na potrzeby realizacji projektu Senior+	Środki Rządowe Budżet Gminy	140 186,93
25.	Modernizacja obiektu na realizację projektu utworzenia Klubu Malucha	Środki Rządowe Budżet Gminy	687 000,00
26.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Budżet Gminy	32 086,20
27.	Wykonanie PFU dotyczącego termomodernizacji świetlic wiejskich w Ojerczycach, Dąbrówce Małej, Wolimirzycach i Koźminku	Budżet Gminy	15 990,00
28.	Remont dachu na budynku byłej świetlicy wiejskiej w Wilenku	Budżet Gminy	9 950,00
29.	Doposażenie placu zabaw w Dąbrówce Małej	Budżet Gminy	10 253,74
30.	Budowa instalacji nawodniania boiska na stadionie w Szczañcu	Środki Marszałka Województwa Budżet gminy	59 805,00

9. Porównanie zależności budżetowych

Porównanie zależności budżetowych w gronie gmin wiejskich podobnych wielkością do Gminy Szczaniec z Powiatu Świebodzińskiego (wydatki inwestycyjne i łączne wydatki budżetowe na mieszkańca).

Wysokość budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Lp	Nazwa Gminy	Budżet w zł	Liczba ludności	Wydatki budżetowe na mieszkańca w zł
1	Szczaniec	29 049 234,98	3768	7 709,46
1	Skąpe	25 883 958,37	4858	5 328,11
3	Łagów	25 942 087,62	4946	5 245,06
4	Lubrza	17 827 930,71	3638	4 900,48

Wydatki inwestycyjne w budżecie procentowo

Lp	Nazwa Gminy	Budżet w zł	Wydatki inwestycyjne w zł	Udział wydatków inwestycyjnych w budżecie w %
1	Szczaniec	29 049 234,98	9 912 447,85	34,12
2	Łagów	25 942 087,62	4 786,289,51	18,45
3	Skąpe	25 883 958,37	3 567 730,86	13,78
4	Lubrza	17 827 930,71	1 812 221,12	10,17

Dochód podatkowy na 1 mieszkańca gm. Szczaniec (wskaźnik „G”)

Lp	Nazwa Gminy	Wskaźnik G w zł na mieszkańca
1	Lubrza	2 140,00
2	Łagów	1 883,79
3	Skąpe	1 740,40
4	Szczaniec	1 106,44

W grupie porównawczej Gmina Szczaniec mając najniższe dochody podatkowe, dysponuje największym budżetem w liczbach bezwzględnych, z najwyższymi procentowo wydatkami budżetowymi na mieszkańca i największymi wydatkami inwestycyjnymi w liczbach bezwzględnych i ujęciu procentowym w budżecie.

10. Fundusz sołecki

W ramach funduszu sołeckiego, wyodrębnionego w gminie, zrealizowano wydatki na łączną kwotę 241 296,87 zł.

Wydatkowanie funduszu sołeckiego

Lp	Sołectwo	Plan funduszu sołeckiego w zł	Wydatkowanie funduszu sołeckiego w zł
1	Brudzewo	13 186,80	13 162,41
2	Dąbrówka Mała	20 912,40	20 911,58
3	Kielcze	12 654,00	12 638,90
4	Koźminek	16 072,80	16 072,08
5	Myszęcín	34 942,80	34 799,57
6	Ojerzyce	18 159,60	18 114,39
7	Opalewo	15 806,40	15 756,42
8	Smardzewo	35 520,00	35 470,93
9	Szczaniec	44 400,00	44 400,00
10	Wilenko	16 650,00	15 195,78
11	Wolimirzyce	14 829,60	14 774,81
12	Ogółem	243 134,40	241 296,87
13	Planowany zwrot z tytułu realizacji funduszu w 2020r.		72 389,06

11. Podatki i opłaty

Liczba podatników w gminie:

- osoby prawne 55 podatników
- osoby fizyczne 2161 podatników

Wpływy podatkowe razem:

- osoby prawne **854 301,09** zł w tym podatek rolny i leśny: 621 806,50 zł
- osoby fizyczne **1 628 658,89** zł w tym podatek rolny i leśny: 956 003,05 zł

Razem podatki: **2 482 959,98** zł w tym razem rolny i leśny: 1 577 809,55 zł

Zaległości podatkowe na koniec 2020r. wynosiły:

- osoby prawne: **9 056,45 zł**
 - z tego zal. w podatkach leśny i rolny w kwocie 0,00 zł
 - z tego zal. w podatkach od nieruchomości w kwocie 9 056,45 zł

- osoby fizyczne **232 001,34 zł**
 - z tego zal. w podatkach leśny i rolny w kwocie: 160 879,70 zł
 - z tego zal. w podatkach od nieruchomości w kwocie 71 121,64 zł

Łącznie zaległości wygenerowane przez 144 podatników Gminy Szczaniec (osoby prawne i fizyczne) wg stanu na koniec grudnia 2020 wynoszą **241 057,79 zł**

Umorzenia w podatkach wynosiły:

- osoby prawne 0,00 zł
- osoby fizyczne 0,00 zł

W celu wyegzekwowania zaległych podatków wystawiono 336 upomnień i 80 tytułów wykonawczych.

12. Akcyza

W 2019r. podatnicy podatku rolnego składali wnioski o wypłatę akcyzy w paliwie. Gmina wydała 180 decyzji na kwotę 571 287,43 zł.

13. Pandemia

Rok 2020 stał się rokiem pandemii wirusa COVID 19, pierwszy przypadek pojawił się w woj. lubuskim w już marcu. Zaraz potem zaczęto wprowadzać obostrzenia w samym urzędzie gminy i gminnych jednostkach. Pierwsze ograniczenia zostały wprowadzone już w końcówce marca 2020r. Centrum Kultury i Biblioteki, szkoły oraz wolontariusze zaczęli szyc maseczki (na zasadzie pospolitego ruszenia) z materiałów zakupionych i dostarczonych przez Urząd Gminy. Urząd wydał ponad 15 260 szt. maseczek plus 7 500 szt. uszytych oraz zakupionych i rozdawanych na zasadzie pospolitego ruszenia. Wydano ponad 220 litrów płynu do dezynfekcji, zakupiono 4 szt. ozonatorów

dla Urzędu Gminy, szkół w Szczañcu i Smardzewie oraz dla przedszkola. Wydano również 3 zarządzenia w sprawie powołania Gminnego Zespołu Kryzysowego ds. walki z koronawirusem, zasad postępowania pracowników UG podczas pandemii i o powołaniu gminnego koordynatora ds. szczepień.

14. Promocja

Gmina w 2020r. prowadziła 1 tytuł prasowy „Głos Szczañca” - nie wydano żadnego numeru. Sporadycznie wydawane są okolicznościowe ulotki i gadżety promujące gminę. W grudniu 2020r. zostały opracowane i wydane, przy osobistym zaangażowaniu Wójta, pocztówki z widokami Szczañca w nakładzie 3000 szt. Pocztówki są rozdawane wśród mieszkańców podczas okolicznościowych spotkań i rozmów o przyszłości gminy z gośćmi odwiedzającymi Wójta. Obecnie jest realizowany film promocyjny o trasach rowerowych na terenie gminy.

15. Gospodarka mieszkaniowa

W 2019r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował następujące mieszkania:

Lp	Miejscowość	Liczba lokali	Opis	Powierzchnia lokali
1	Burdzewo	1	Bud. 1 rodzinny	Lokal – 54,00 m ²
2	Koźminek	4	Lokale mieszkalne	Lokal Nr 1 – 69,99 m ² Lokal Nr 2 – 26,25 m ² Lokal Nr 3 – 41,02 m ² Lokal Nr 4 – 52,91 m ²
3	Szczaniec	4	Lokale mieszkalne	Lokal Nr 1 – 55,88 m ² Lokal Nr 2 – 45,53 m ² Lokal Nr 3 – 53,39 m ² Lokal Nr 4 – 59,00 m ²
4	Smardzewo	1	Lokal mieszkalny	Lokal – 68,5 m ²

Wszystkie lokale są zasiedlone. Większych remontów w lokalach nie wykonywano za wyjątkiem kompleksowych robót termomodernizacyjnych.

Oprócz lokali mieszkalnych gmina dzierżawi lokale użytkowe: apteka, ośrodek zdrowia i sklep, pomieszczenie gospodarcze.

Na dzień 31 grudnia 2020r. zaległości z tytułu najmu wynosiły 5 785,32 zł.

16. Gospodarka komunalna

Gmina sama realizuje gospodarkę odpadami, wyłaniając podmiot do zbierania odpadów w postępowaniu przetargowym. Obsługa administracyjna odbywa się w Urzędzie Gminy. W 2020r. zbiórką odpadów były objęte 902 gospodarstwa domowe z czego 368 gospodarstw prowadziło własny kompostownik.

Wpływy z opłat od mieszkańców wynosiły 807 817,96 zł natomiast wydatki kształtowały się na poziomie 897 076,22 zł.

Rok 2020 zakończył się zaległością w opłatach na kwotę **34 993,79 zł**. Wystawiono 258 upomnień z czego ponad 58% dokonało zapłaty, natomiast na pozostałe zaległości wystawiono 66 tytułów wykonawczych celem egzekucji.

W gospodarce odpadami nie wydano decyzji administracyjnych ustalających opłatę za odbiór odpadów z gospodarstw domowych natomiast wysłano 35 wezwań do złożenia deklaracji po których mieszkańcy złożyli wymagane deklaracje.

Sieć wodociągowa w gminie obejmuje wszystkie miejscowości. Długość zbiorczej sieci wodociągowej wynosi 37,61 km, funkcjonuje 8 stacji uzdatniania wody. Z sieci wodociągowej korzystają 754 budynki mieszkalne. Przygotowana została dokumentacja na budowę nowej stacji uzdatniania wody w Wolimirzycach.

Sieć kanalizacyjna w gminie obejmuje 3 miejscowości Szczaniec, Myszęcin i Ojerzyce, o długości 31,84 km. Ścieki tranzytem, poprzez system przepompowni dostarczane są do oczyszczalni w Świebodzinie oraz lokalnej oczyszczalni w Szcząncu, która obsługuje budynki wielorodzinne przy ul. Lipowej. Z gminnej zbiorczej sieci kanalizacji korzysta 360 budynków mieszkalnych. W 2020r. nie budowano nowej sieci kanalizacyjnej. Cały czas trwają przyłączenia do istniejącej sieci.

W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w 257 zbiornikach bezodpływowych lub odprowadzane do 137 przydomowych oczyszczalni.

Wpływy z opłat wodno-kanalizacyjnych wynosiły 1 218 124,00 zł.

Na koniec 2019r. zaległości z tytułu opłat za wodę i ścieki wynosiły **46 744,38 zł**, z tego osoby prawne 10 363,00 zł i osoby fizyczne 36 381,00 zł.

W 2020 roku wysłano 80 wezwań do zapłaty i 5 pism o odcięciu wody.

Z dłużnikami nie podpisano ugody w sprawie zaległości.

Do końca stycznia 2021r. zaległość od osób fizycznych w opłatach za wodę i ścieki zmniejszyły się do kwoty 18 770,38 zł.

Gmina posiada program opieki nad bezdomnymi zwierzętami. W 2020r. odłowiono 3 psy, żadnego z odłowionych psów nie umieszczono w schronisku, wszystkie oddano do adopcji. Na stałe w schronisku przebywa 1 pies. Kotów nie odławiano. W Szcząncu prowadzony jest punkt czasowego pobytu odłowionego psa.

Łącznie na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami wydano 8 836,88 zł.

17. Mienie komunalne

Mienie komunalne stanowi własność i inne prawa majątkowe gminy w rozumieniu jednostki samorządu terytorialnego. W 2020r. sprzedano 4 działki o powierzchni 0,6248 ha. Z tytułu wykonania prawa własności i innych praw majątkowych w 2020r. gmina uzyskała kwotę w wysokości 171 646,50 zł. Gmina Szczaniec nie posiada akcji oraz udziałów w spółkach.

Zasób gruntów komunalnych (drogi, rowy, grunty pod gminnymi obiektami, działki)

Lp	Miejscowość	Grunty gminy w m ²	Grunty w użytkowaniu wieczystym w m ²
1	Brudzewo	132 000	0
2	Dąbrówka Mała	221 700	0
3	Kielcze	104 000	0
4	Koźminek	274 827	0
5	Myszęcín	337 971	3 807
6	Ojerzyce	258 482	85 800
7	Opalewo	143 066	0
8	Smardzewo	275 856	9 133
9	Szczaniec	804 617	34 229
10	Wilénko	226 300	0
11	Wolimirzyce	202 579	0

Mienie komunalne wartościowo

Lp	Opis majątku trwałego	Stan na 31.12.2019r. w zł	Stan na 31.12.2020r. w zł
1	Budynki i lokale	5 648 433,85	6 635 704,37
2	Obiekty inż. lądowej	27 363 210,23	30 585 774,95
3	Kotły i maszyny energetyczne	34 471,01	34 471,01
4	Maszyny, urządzenia	716 443,48	727 382,58
5	Maszyny i rzádzénia specjalistyczne	80 327,50	80 327,50
6	Urządzenia techniczne	284 009,85	305 877,27
7	Środki transportu	367 048,35	367 048,35
8	Narzędzia, przyrządy	1 340 718,94	1 350 972,68
9	Grunty	1 946 923,89	2 521 785,00

Ogólna wartość księgowá mienia komunalnego na koniec 2020r. wynosi **42 609 343,71 zł**

18. Drogi

Gmina posiada łącznie 42,063 km dróg kategorii: droga gminna publiczna, z tego 5,923 km o nawierzchni bitumicznej, 7,5 km o nawierzchni z brukowca, pozostałe drogi posiadają nawierzchnię wzmocnioną żwirem, żużlem albo są gruntowe.

Pozostałe drogi w gminie są drogami gminnymi wewnętrznymi o nie nadanej kategorii z nawierzchnią bitumiczną, z kostki betonowej, z płyt betonowych, z brukowca, wzmocnioną żwirem albo gruntową.

19. Transport

W 2020r. transport zbiorowy obsługiwany był przez dwa podmioty:

- PKS Zielóna Góra (jednostka w Świebodzińie)
- PHU CAR-BON Marek Bonecki Zbąszynek

Dowóz dzieci do szkół świadczył PKS Zielona Góra na zasadach otwartego biletu miesięcznego. Roczny koszt ponoszony przez budżet gminy na dowozy to 171 811,34 zł. Kwota ta jest znacząco mniejsza od planu i kwoty w latach ubiegłych ze względu na czasowe zawieszanie nauki i ograniczone wykonywanie usługi w zakresie dowozu.

20. Sprawy obywatelskie

W 2020r. w dzienniku korespondencji odnotowano 7328 pozycje wpływu korespondencji, co daje 33 pozycji jednego dnia roboczego.

Złożono 1 skargę, rozpatrywaną przez radę gminy.

Skarga dotyczyła działalności Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Szczañcu, sakrę uznano za niezasadną.

Na działalność wójta skarg nie złożono.

Złożono 3 petycje, które dotyczyły:

- przyjęcia uchwały w sprawie prawdy, godności i wolności człowieka
- opinii w sprawie przeprowadzenia referendum,
- przyjęcia uchwały w sprawie równego traktowania z powodów rasowych, medycznych, religijnych czy sanitarnych

Rada Gminy obradowała na 11 sesjach, podjęto 69 uchwał z czego 2 zostały uchylone:

- Uchwała nr XXIII/46/20 z dnia 10 września 2020r. w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie służebnością przesyłu,
- Uchwała nr XXIV/56/20 z dnia 30 września 2020r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych,

Odbyły się 3 Sesje zdalne/korespondencyjne:

- 12 maja 2020r.
- 28 października 2020r.
- 25 listopada 2020r.

Radni złożyli 7 interpelacji w sprawach:

- usunięcia zagrożeń spowodowanych brakiem możliwości odpływu wód opadowych z jezdni na drodze powiatowej nr DP 1211F relacji Szczaniec-Smardzewo,
- budowy ścieżki rowerowej na odcinku Szczaniec-Kupienino
- kolejną w sprawie budowy ścieżki rowerowej Szczaniec-Kupienino
- renowacji zbiornika wodnego małej retencji,
- wybudowania chodnika wzdłuż drogi powiatowej 121F Wilenko Kolonia,
- wykonania wodociągu do posesji nr 30,31,32/1,32/1a w Wilenku,
- drogi przy ul. Ogrodowej w Szczañcu

Przeprowadzono 1 raz konsultacje społeczne w sprawie pożytku publicznego.

W ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, zlecono wsparcie wykonania 1 zadania publicznego dotyczącego upowszechniania kultury fizycznej i sportu. W ramach trybu małych dotacji wsparto wykonanie 1 zadania. Kwota wydatkowana w ramach zdań z pożytku wynosiła 42 823,09 zł.

Ponadto Gmina wykonała inwestycję na stadionie w Szczañcu polegającą na wybudowaniu automatycznego nawodnienia za kwotę 59 805,00 zł przy dotacji z

Samorządu Województwa Lubuskiego w kwocie 30 tys. zł oraz ujęcie wody na boisku w Smardzewie za kwotę 10 tys.

21. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo w gminie zapewnia zamiejscowy Posterunek Policji w Zbąszynku. Na teren gminy Szczaniec oddelegowany jest 1 dzielnicowy st. sierż. Rafał Sowiński, który pełni dyżury dla mieszkańców w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczañcu, w każdy czwartek, w godzinach 12:00-13:00. W okresie pandemii wizyty dzielnicowego były ograniczone, dzielnicowy w gminie pojawiał się tylko w z góry ustalonych sprawach. Praca Policji oparta jest na standardowej działalności ze względu na to, że przestępczość w gminie Szczaniec utrzymuje się na niższym poziomie niż w pozostałych gminach Powiatu Świebodzińskiego. Specyfika Gminy Szczaniec, mała liczba ludności, brak ośrodków wypoczynkowych jest powodem do względnego spokoju. Jednak oczekiwania mieszkańców są większe gdyż obecność Policji poprawia poczucie bezpieczeństwa, stąd w corocznym budżecie zostaje zabezpieczona niewielka kwota na dodatkowe służby. Za przekazane środki, z każdej gminy powiatu, udaje się Policji zrealizować wiele projektów, których Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie samodzielnie nie mogłaby się podjąć. Są to zarówno środki finansowe na pełnienie dodatkowych służb w okresach największego zapotrzebowania (sezon letni, turystyczny, zabezpieczenia imprez masowych), czy w miejscach, które powinny być objęte ze względu na zdarzenia szczególnym nadzorem, środki na zakup nowoczesnego wyposażenia jak urządzenia do badania trzeźwości, radiowozy, torby medyczne, narkotestery, czy wszelkiego rodzaju sprzęt, wykorzystywany na co dzień w służbie przez policjantów, jak również wsparcie w prowadzonych działaniach profilaktycznych.

Na wniosek Powiatowego Komendanta Policji w Świebodzinie Gmina przekazała Policji dodatkowe środki w kwocie 3 000,00 zł. Zostały one przeznaczone na opłacenie 12 dodatkowych służb w 2020 roku. Umożliwiło to kierowanie patroli w związku ze zgłoszeniami mieszkańców dokonywanymi na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa i w razie potrzeby reagowania na te zgłoszenia, poprawy bezpieczeństwa pieszych i zmotoryzowanych użytkowników dróg w ramach akcji prowadzonych przez Wydział Ruchu Drogowego ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości Szczaniec i Smardzewo. Podczas wykonywania dodatkowych służb policjanci uzyskali następujące wyniki:

- wylegitymowano 54 osób,
- w stosunku do 18 osób zastosowano środek zapobiegawczy w postaci pouczenia,
- zatrzymano 1 sprawcę w trakcie popełniania przestępstwa (tzw. na gorącym uczynku),
- przeprowadzono 1 interwencję,
- ukarano mandatami karnymi 8 osób.

Gmina rozumiejąc potrzeby Policji przekazała środki w kwocie 5 000,00 zł na zakup samochodu specjalistycznego między innymi do przewozu psa tropiącego.

Przekazane dotacje na rzecz Policji zostały rozliczone w całości i w terminie.

22. Ratownictwo i ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy działa 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w: Szcząńcu, Myszęcinie, Smardzewie Opalewie i Ojerczycach. Wszystkie działają jako stowarzyszenia rejestrowe. Jednostka w Szcząńcu funkcjonuje w Krajowym Systemie Ratownictwa.

W 2019r. wydatki związane z bezpieczeństwem publicznym wynosiły 189 321,58 zł. W ramach tej kwoty na funkcjonowanie samych jednostek OSP wydatkowano kwotę 126 984,33 zł.

Udział w działaniach ratowniczych w 2020 roku:

- OSP Szczaniec 46 interwencji
 - pożary 20
 - miejscowe zagrożenia 25
 - alarmy fałszywe 1
- OSP Smardzewo 14 interwencji
 - pożary 5
 - miejscowe zagrożenia 7
 - alarmy fałszywe 2
- OSP Opalewo 3 interwencje
 - pożary 2
 - miejscowe zagrożenia 0
 - alarmy fałszywe 1
- OSP Ojerczyce 0 interwencji
- OSP Myszęcín 0 interwencji.

23. Edukacja

W gminie w 2020r. funkcjonowały dwie szkoły podstawowe w tym jedna z oddziałem przedszkolnym oraz jedno przedszkole. Wszystkie placówki były prowadzone jako publiczne.

Subwencja oświatowa z budżetu państwa wynosiła	3 206 376,00 zł.
Środki własne dokładane do oświaty	1 802 004,15 zł.
Łącznie wydatki na oświatę w gminie zamknęły się w kwocie	5 008 380,15 zł.

Szkoła Podstawowa im. Emilii Sczanieckiej w Szcząńcu:

· liczba oddziałów	10
· liczba uczniów	208

Szkoła zatrudnia 18 nauczycieli w tym 10 nauczycieli dyplomowanych, 7 mianowanych i 1 kontraktowy oraz 5 pracowników obsługi.

Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Smardzewie z oddziałem przedszkolnym

- liczba oddziałów/grup
 - szkoła podstawowa 7
 - przedszkole 2

- liczba uczniów:
szkoła podstawowa 88
przedszkole 40

Szkoła zatrudnia 12 nauczycieli (pełnoetatowi) w tym 3 nauczycieli dyplomowanych, 4 mianowanych, 5 kontraktowych i 0 stażystów oraz 4 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy i 5 pracowników obsługi.

Dzieci z obu placówek uczestniczą w wielu programach wewnętrznych i zewnętrznych oraz finansowanych ze środków UE.

W 2020r. wójt przyznał z budżetu gminy 104 stypendia za bardzo dobre wyniki w nauce na łączną kwotę 53 000,00 zł.

Gminne Przedszkole w Szczañcu

- liczba grup 4
- liczba wychowanków 58

Przedszkole zatrudnia 5 nauczycieli w tym 0 nauczycieli dyplomowanych, 2 mianowanych, 1 kontraktowy i 2 stażystów oraz 2 pracowników obsługi.

Godziny otwarcia przedszkola są dostosowane do potrzeb rodziców, od poniedziałku do piątku, od godziny 6:30 do godziny 15:30.

24. Instytucje kultury

Centrum Kultury i Biblioteki w Szczañcu (CKiB)

W gminie funkcjonuje jedna instytucja kultury Centrum Kultury i Biblioteki w Szczañcu, posiadająca osobowość prawną. Instytucja po połączeniu działa w jednej strukturze organizacyjnej.

Łączne nakłady na kulturę w 2020r. wynosiły 484 011,79 zł, w tym działalność Centrum Kultury 325 000,00 zł, działalność biblioteki 130 000,00 zł oraz działalność świetlic wiejskich 29 011,79 zł. Biblioteka swoją główną siedzibę ma w Szczañcu, natomiast w Smardzewie mieści się filia biblioteki. W bibliotece wprowadzono w pełni cyfrową obsługę z nowymi kartami czytelników.

Centrum Kultury i Biblioteki po zakończeniu gruntownych remontów i reorganizacji dysponuje nowoczesną i dobrze wyposażoną bazą. Centrum jest głównym organizatorem życia kulturalnego w gminie. Zajęcia są prowadzone w siedzibie i w plenerze.

W instytucji pracuje 6 osób zatrudnionych na stałe (4 i 3/4 etatu). Zajęcia prowadzą również trzej instruktorzy zatrudniani na zlecenie.

Działalność kulturalna prowadzona jest również przez świetlice wiejskie, we współpracy z Centrum Kultury. Część zajęć finansują sołectwa z własnego funduszu. Świetlicami opiekują się zatrudniane na zlecenie osoby – mieszkańcy sołectw (ze względu na pandemię zajęcia były prowadzone w sposób ograniczony a w niektórych okresach całkowicie wstrzymane).

Pomimo pandemii w roku 2020 CKiB zorganizowało m.in. Mikołajkowy Rajd rowerowy, Rajd rowerowy z otwarciem ścieżki rowerowej i stawów w Ojerczycach, Turniej Mordhem, Tydzień bibliotek, akcja wakacje (Festiwal kolorów, Festiwal baniek mydlnych, podchody, rajd rowerowy, paintball, wystawa grafik (miejsca w Szcząńcu) młodych ludzi ze Szcząńca pn. Artystów niewidzialnych), zawody wędkarskie i owocowy drink bar, kino plenerowe, Majówka w parku, projekt Czas na bajki oraz Domowe czytanie, prowadzone były zajęcia on-line oraz zorganizowano wiele konkursów. Na wielką skalę CKiB przystąpiło do akcji zabezpieczenia mieszkańców w maseczki uszyte przez pracowników i wolontariuszy Centrum podczas wprowadzania obostrzeń pandemicznych.

25. Ochrona środowiska

W od 2019r. pracuje na stałe czujnik powietrza, monitoring dostępny jest na stronie internetowej gminy.

Gospodarka śmieciowa prowadzona jest przez gminę, wszyscy mieszkańcy objęci są zorganizowanym wywozem odpadów. Mankamentem systemu jest wciąż niespójna liczba osób podawanych w deklaracją z liczbą osób zameldowanych i zamieszkujących gospodarstwo domowe (różnica na minus kształtuje się na poziomie ponad 500 osób).

Pomimo wielu starań nie udało się uruchomić punktu selektywnej zbiórki odpadów. Istniejący obiekt nie spełnia standardów wymaganych przez SANEPID. Problemem są też składowane odpady na dzikim wysypisku w Wolimirzycach.

Ochrona wód i gleby odbywa się poprzez stały monitoring wywozu szamba. Co jakiś czas część mieszkańców zaprzestaje wymaganego wywozu szamba. Z tego tytułu nałożono 3 mandaty karne.

Na uregulowanie gospodarki ściekowej czeka Smardzewo. Pomimo kilku postępowań przetargowych nie wyłoniono wykonawcy do realizacji tego zadania. W końcu Radni w uchwale o kierunku działania Wójta podjęli decyzję o rozwiązaniu umowy z PROW na finansowanie kanalizacji i oczyszczalni. Postanowili o podzieleniu inwestycji na II etapy i złożenie 2 odrębnych wniosków do PROW i NFOŚiGW. Ze względu na ogłoszony kolejny nabór wniosków w PROW, gmina złożyła wniosek i zakwalifikowała się do finansowania inwestycji z prawie 2 mln kwotą pomocy z UE. Wniosek do NFOŚiGW również uzyskał pozytywną opinię, wyłoniono wykonawców i inwestycja związana budową oczyszczalni i kanalizacji ruszyła w 2021r. zakończenie planuje się na marzec 2022r.

Zakończono budowę kanalizacji w Szcząńcu, trwają podłączenia posesji do rurociągu głównego.

W ub. roku, oprócz budowy dodatkowej przepompowni ścieków i kolejnych odcinków sieci kanalizacyjnej w Szcząńcu, zakończyliśmy również bardzo ważną dla naszego środowiska inwestycję ekologiczną, a mianowicie budowę w sumie 83 przydomowych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach, które nie są objęte siecią kanalizacji sanitarnej oprócz Smardzewa W tej miejscowości planujemy największą (i najdroższą!) w najbliższych latach inwestycję polegającą na budowie oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej. Roboty rozpoczęły się już wiosną 2021r.

W roku 2020, Gmina wydała 18 decyzji na wycinkę drzew, prowadzone są też nowe nasadzenia drzew, jako realizacja obowiązków w zamian za prowadzoną wycinkę, nasadzono 55 drzew. Osoby fizyczne na swoich działkach zgłosiły 6 przypadków wycinki drzew, w żadnym przypadku gmina nie zgłosiła protestu.

26. Planowanie przestrzenne

Teren gminy jest objęty tylko jednym obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego z 1996r., który obejmuje zaledwie 92 ha z przeznaczeniem pod inwestycyjną działalność gospodarczą. Dla terenu przyległego można wydać warunki zabudowy z podobnym przeznaczeniem. Łącznie strefa inwestycji może objąć kompleks 157 ha. Strefa ta stanowi jednolity kompleks położony w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej Nr 92 na wysokości Myszęcina.

Obecnie, na wniosek potencjalnego inwestora na terenach przy autostradzie opracowywany jest miejscowy plan zagospodarowania, który jest uaktualnieniem obowiązującego planu i dostosowaniem do dzisiejszych realiów.

Ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w większości proces inwestycyjny w gminie oparty jest na wydawaniu decyzji lokalizacyjnych. W 2020r. wydano 7 decyzji celu publicznego i 32 decyzje warunków zabudowy oraz 7 decyzji środowiskowych głównie związanych z budową farm fotowoltaicznych.

27. Administracja

W 2020r. w Urzędzie Gminy Szczaniec na stałe było zatrudnionych 24 pracowników. Na stanowiskach urzędniczych pracowało 18 osób. Wyższe wykształcenie posiadało 16 osób. Na stanowiskach gospodarczych i konserwatorów wodociągów pracowało 6 osób.

Łącznie na koniec 2020r. Gmina Szczaniec (urząd gminy, jednostki oraz instytucja kultury) zatrudniała 91 osób (86,65 etatów).

Urząd oprócz zadań własnych prowadzi zadania zlecone administracji państwowej oraz obsługuje administracyjnie i księgowo wszystkie jednostki budżetowe gminy.

Cały zakres gospodarki komunalnej, mieszkaniowej i utrzymania terenów komunalnych prowadzony jest również przez urząd.

Urząd prowadzi stronę internetową www.szczaniec.pl oraz stronę Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.szczaniec.pl.